

PROIECT DIDACTIC

la literatura română

MIHAI EMINESCU, poezia „REVEDERE”.
Trecerea ireversibilă a timpului.

Clasa: a VI-a

Tema lecției: **Mihai Eminescu, poezia Revedere. Trecerea ireversibilă a timpului.**

Tipul lecției: predare – învățare

Strategia didactică :

- **metode și procedee:** jocul numelui, modelare iconică, conversația euristică, lectura expresivă pe roluri, conversație euristică(dialog autentic), lucrul în echipe (exerciții), problematizarea, metoda exploziei stelare.
- **materiale didactice:** poezia Revedere, material didactic.

Obiective de referință:

- cultivarea receptivității literar-artistice a elevilor;
- întrebuințarea vocabularului adecvat temei

Obiective operaționale:

- O₁ – să citească cursiv și expresiv poezia, respectând punctuația;
- O₂ – să recunoască secvențele dialogate;
- O₃ – să găsească cuvinte cu același sens pentru cuvinte date;
- O₆ – să conștientizeze frumosul din natură și rolul omului în ea;
- O₈ – să sesizeze sensurile diferite ale unor cuvinte ;
- O₉ – să descifreze mesajele din text din text;
- O₁₀ – să demonstreze toleranță față de opiniile colegilor

SCENARIUL DIDACTIC

Moment organizatoric

Captarea atenției

Spargerea gheții- jocul „Jocul numelui”

Scrie o plantă/un animal care poate fi întâlnit în pădure și să înceapă cu prima literă din prenumele tău.

Ex. Laura-lup

Propun să se închidă ochii.

Imaginați-vă că vă primblați prin pădure, se aude foșnetul frunzelor, vă aflați în fața celui mai înalt copac din pădure. Ce l-ați întreba?

De exemplu:

Câți ani ai?

E bine să fii cel mai înalt?

Cum e iarna în pădure?

Mulți oameni s-au odihnit la umbra ta?

Ce înălțime ai?

Știi câți copaci sunt în pădure?

- Cine dintre celebrii poeți români în copilărie cutreiera pădurile, era prieten cu Codrul? (numesc poeziile studiate de M. Eminescu, își amintesc („Fiind bă iet..”, „Freamăt de codru”))

Recită versuri din aceste poezii

Anunțarea temei și obiectivelor operaționale

Citesc un acrostih în care se ascunde numele scriitorului pe care astăzi o să-l studiem:

***E**l de-a pururi strălucește,
Marele Luceafăr blând,
Inima ce dăruiește
Neamului un veșnic cânt.
El e vers urcat pe culme,
Stihuit din foc nestins,
Călător etern prin lume,
Univers de neatins.*

Cuvântul- cheie al lecției de astăzi este „Mihai Eminescu”.

- Vom vorbi despre marele geniu al literaturii române Mihail Eminovici care mai târziu devine Mihai Eminescu.

conversație euristică

Comunic despre geneza poeziei, despre originea ei folclorică (sursa de inspirație – un vechi cântec popular), poezia a fost publicată pentru prima oară la **1 octombrie 1879, în *Convorbiri literare*.**

CUNOAȘTEREA TEXTULUI

Lectura expresivă a textului pe roluri ANEXA 1

În timpul citirii-model trebuie să evidențiem prin intonație forma de dialog a poeziei: eroul liric întreabă, codrul răspunde.

Cuvintele eroului liric trebuie citite ademenitor, cald; codrul vorbește solemn, rece, indiferent față de timp.

Universul poeziei

conversație euristică (dialog autentic)

- Ce formă / structură are poezia?
(*Scrisă în versuri, sub formă de adresare*)
- Ce numim dialog?
(*convorbire între două persoane*)
- Din câte părți constă dialogul dintre eroul liric și Codru?
(*două părți distribuite simetric, fiecare numără câte 18 versuri*)
- Cine este inițiatorul dialogului?
(*eul liric*)
- Ce formule de adresare utilizează eroul liric?
(*codruțule, drăguțule*)
- Cum se adresează eroul liric Codrului?
(*Eroul liric se adresează codrului ca celui mai scump și vechi prieten pe care nu l-a văzut demult.*)
- Care este figura de stil care predomină în poezia noastră?
(*personificarea*)

Lucrul în echipe ANEXA 2

- Ne referim în continuare la *răspunsul codrului*.
- Vom rezolva câteva însărcinări și în așa mod o să vedem ce îi răspunde codrul eului liric. În răspunsul codrului sunt prezentate în opoziție două anotimpuri. Aceste anotimpuri sugerează niște *imagini auditive și vizuale*. Să le descoperim.

Echipa 1

1. Găsiți sinonimele cuvintelor:

Codru- **pădure**

Viscol- **ninsoare**

Troiene- **nămete**

Cărare-**potecă**

A goni- **a alunga, a fugări**

2. A goni cântările din pădure semnifică:

a) A alunga cântăreții, lăutarii;

b) Au zburat păsările în țările calde,

c) A alerga după cântăreți.

3. Înlocuiți cuvântul *cofeile* cu un alt termen:

Doniță - (Vas de formă cilindrică, făcut din doage de brad, cu o toartă, în care se ține apa de băut)

4. Care cuvânt apare frecvent în poezie?

(vreme)

5. Numiți câteva însușiri omenești pe care le atribuie autorul pădurii.

(răspunde, ascultă, gândește, conștientizează)

Echipa2

1. Numiți cuvinte *diminutive*.

(codruțule, drăguțule)

2. Găsiți imaginea care apare atât în poezia noastră, cât și în altă poezie a lui Eminescu.

(„scânteie pe lacuri”)

3. Găsiți perechile de *antonime* din strofa a patra

(rea-bună, bună-rea).

4. Găsiți și citiți *enumerațiile*.

(Marea și cu râurile, Lumea cu pustiurile, Luna și cu soarele, Codrul cu izvoarele)

5. Selectați cuvintele , expresiile din câmpul lexical *Timpul*.

(de când, multă vreme, de mult, a trecut, iarna, vara, trece, vine)

Echipa 3

1. Selectați din replica eroului liric versurile care intensifică ideea despre veșnicia naturii.

(Tu din tânăr precum ești,

Tot mereu întinerești)

2. Ideea despre veșnicia naturii este confirmată și prin răspunsul Codrului

Găsiți și citiți versurile care confirmă această idee.

(Iar noi locului ne ținem, Cum am fost, așa rămânem: Marea și cu râurile, lumea cu pustiurile, Luna și cu soarele, Codrul cu izvoarele)

3. Ce simbolizează personajele în această poezie?
(omul- efemeritate, codrul – eternitate)
4. Cum se numește figura de stil în care se opun două cuvinte, situații, idei, fapte?
(antiteza)
5. Descifrați mesajul „ *Numai omu-i schimbător pe pământ rătăcitor*”:
(omul este trecător, omul este pieritor. Trecerea timpului pentru ființa umană ajunge de nerecuperat, un fapt ireversibil, care lasă urmări nedorite.

problematizarea

- Care este tema poeziei?
- Despre ce merge vorba în text?

***Revedere* nu este o poezie despre codru, ci despre trecere, despre timp, despre efemeritatea vieții omului în raport cu veșnicia naturii.**

***Poezia Revedere* face parte din lirica filozofică, este o poezie statică, reflexivă, meditativă.**

metoda exploziei stelare

Se scrie ideea sau problema de dezbătut pe o foaie, apoi se înșiră în dreptul conceptului respectiv cât mai multe întrebări care au legătură cu el. La început se vor utiliza întrebări uzuale de tipul: ***Cine?, Ce?, Când?, Unde?, Din ce cauză?***, care, ulterior, pot da naștere altor întrebări complexe.

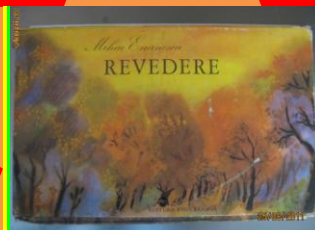
CINE?

CE?

UNDE?

CÂND?

DE CE?

Întrebări posibile: ANEXA 3

CINE?

- Cine începe discuția?
- Cine îi răspunde eului liric?
- Cine este rătăcitor pe lume?
- Cine întinerește mereuși rămâne neschimbat?
- Cine este autorul acestei poezii?

CE?

- Ce se întâmplă cu codrul?
- Ce sentimente predomină în poezie?
- Ce trece și iar vine?
- Ce scânteie pe lacuri?
- Ce figură de stil avem la sfârșitul poeziei

DE CE?

- De ce autorul folosește personificarea?
- De ce eul liric s-a reîntors în codru?
- De ce codrul gonește cântările?
- De ce vin femeile la izvor?

UNDE?

- Unde se petrece acțiunea?
- Unde scânteie stelele?
- Unde își umple femeile coafele?
- Unde rățăcește omul?

CÂND?

- Când vine eul liric în codru?
- Când codrul ascultă viscolul?
- Când femeile vin la izvor?
- Când codrul astupă izvoarele?

Verificați-vă cunoștințele!

Pentru a încheia lecția noastră de astăzi fiecare echipă va primi o poezie.
Găsiți rimele potrivite următoarelor versuri, cu ajutorul primelor litere scrise
(un minut) ANEXA 4

Fructe de pădure

*Hai să mergem în pădure,
Să culegem fragi și m.....!
- Eu vreau niște ciupercuțe!
- Iar eu vreau multe f.....!
Afinele-au vitamine
Sănătății fac mult b.....
Iar din zmeura gustoasă
Nu știu cât mai duc a.....
Bob cu bob eu ciugulesc,
Coșulețul îl g.....!
Iar când toamna va sosi
După măceșe vom v.....
Veverițele-om supăra
Când alune vom a.....
Bunătațile acestea
În **PĂDURE** le g.....
Și ca să-și păstreze zestrea
Noi pădurea o.....!*

modelare iconică

Realizarea unui poster „Copacul așteptărilor”

Împart câte o frunză decupată din hârtie și cer fiecăruia să scrie un îndemn pentru ca în viitor pădurea să fie cu adevărat plămânu Pământului

Mesajele create(*hârtia de un minut*) vor fi expuse în Copacul așteptărilor.

Totalizarea rezultatelor

Echipele primesc câte o diplomă. ANEXA 5

Temă pentru acasă

Pădurea ne învață să fim poeți! **Scrieți patru versuri despre pădure!**

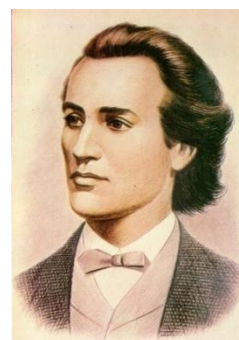

**“Dumnezeul geniului m-a sorbit din popor
Cum soarele soarbe un nou din marea de amar”**

(MIHAI EMINESCU)

DIPLOMA

Se acordă **echipei a 5-a** alcătuită din:

.....
.....
.....
.....

**Pentru participarea activă la concursul raional
„Învățătorul anului-2014.”**

Data

prof. Veronica N. Barbaza

DARUL LUI MIHAI EMINESCU

E noaptea de Crăciun. Spre miezul nopții, când nu se mai aude nici un foșnet de-al oamenilor, vântul, paznicul ce veghează taina acestei nopți, coboară pe un val de zăpadă un înger din înălțimea înstelată. **E îngerul Crăciunului.**

În fiecare an Dumnezeu îl trimite pe pământ cu daruri pentru copii. El intră din casă în casă și se oprește la căpătâiul fiecărui copil. Dintr-o privire îi citește și îi cântărește sufletul, după care scoate din desagă darul hărăzit lui de Dumnezeu.

Prima dată a intrat într-o casă frumoasă cu ferestre mari. Într-o cameră curată și caldă, între perne, dormea o fetiță. Îngerul s-a apropiat de ea, a cercetat-o și a scos din sac darul potrivit pentru sufletelul său. După ce a binecuvântat-o i-a citit dintr-o carte cuvântul lui Dumnezeu:

*-Ție, pentru că nu te cerți cu nimeni și nu –ți plac vorbele urâte, îți dăruiesc **PACEA**. Inima ta va fi plină de pace în toată vremea. Oamenii se vor simți liniștiți lângă tine și vei potoli multe furtuni din sufletele lor.*

După ce a sărutat-o pe copilă pe fruntea, îngerul a zburat mai departe. A intrat în altă casă unde un băiețel abia ațipise. L-a cântărit și pe el cu privire, a scos darul din desagă, l-a binecuvântat și i-a citit și lui din cartea cea groasă:

*-Ție, pentru că nu-ți este frică de greutăți și alegi de fiecare dată ce este mai greu de făcut, îți dăruiesc **CURAJUL**. Vei avea o inimă curajoasă și nu vei ști ce este îndoiala. Oamenii te vor prețui și se vor sprijini de sufletul tău când vânturile vieții îi vor clătina.*

După ce a terminat de citit, îngerul a plecat grăbit mai departe.

A intrat apoi în casa unei fetițe care adormise de numai câteva clipe..După ce i-a cântărit cu grijă sufletelul, i-a scos darul potrivit, a binecuvântat-o și i-a citit:

*- Ție, pentru că nu vrei să rănești pe nimeni, nici măcar cu privirea, îți dăruiesc **BLÂNDEȚEA**. Vei avea o inimă blândă ca o rază de soare și vei alina multe suflete chinuite.*

După ce a sărutat-o pe fruntea adormită, îngerul s-a grăbit spre alți copii. La toți le-a cântărit sufletul și le-a lăsat daruri pe potriva lor. A dat unora **ÎNȚELEPCIUNEA**, altora **BUCURIA**, **HĂRNICIA**, **ISTEȚIMEA**, **MILA**, **CUMPĂTAREA**, **SMERENIA**, **NĂDEJDEA**... și câte și mai câte daruri.

Într-un sfârșit a ajuns și la ultima casuță. Era o casă simplă, țărănească. A intrat încetișor într-o odaie. Acolo, într-un pătuț cu cearșafuri curate, dormea adânc un băiețel. Avea fruntea înaltă, peste care se revărsau bucle negre și moi, tâmpla străvezie și gânditoare. Lumina palidă a lunii ce bătea în fereastră îi scâldea chipul alb și fraged ca floarea de cireș. Îngerul l-a privit încurcat. A vrut să-i cântărească sufletul dar n-a putut. Sufletul acestui copil

era mult prea mare, atât de mare, că îngerul s-a speriat și a tresărit, neștiind ce să înțeleagă. *Oare avea el prin desagă vreun dar potrivit pentru acest copil?* A căutat mai atent în tolbă și a luat în mână ceva greu, greu de tot. A tras mâna afară și când a privit ce era în palmă s-a cutremurat. A privit apoi fruntea albă ca laptele a băiețelului, buzele subțiri, obrazul fraged, umerii plăpânzi și a suspinat. A supinat dându-și seama că nici mintea lui de înger nu poate pricepe toate tainele și judecățile lui Dumnezeu. Tremurând ușor a îngenunchat lângă pătuțul copilului și i-a așezat darul pe frunte. L-a binecuvântat de trei ori și cu voce stinsă i-a citit cuvântul lui Dumnezeu:

*-Știu cât de mare este suflerul tău. Știu că în el va încăpea o lume întreagă și că în el vei vrea să cuprinzi chiar nemărginirea Mea. Știu că inima îți va arde de iubire. Că îți nimeni altul neamul din care te-ai născut, că vei iubi toate frumusețile făcute de Mine, că vei iubi râul, vei iubi ca ramul, că vei iubi Biserica Mea, pe Maica Mea; știi că Mă vei iubi pe Mine. Și pentru că te vei asemena cu Mine în iubire, ție îți dăruiesc darul Meu cel mai de preț; îți dăruiesc **SUFERINȚA**. Întreaga ta viață va fi muiată în adâncuri amare de lacrimi. Chiar și cei apropiați ai tăi, când îți va fi cel mai greu, îți va da să bei fiere și otravă. Răni nevindecate și nemângâiate vei purta în trup și în suflet.*

Îngerul s-a oprit o clipă, a suspinat și a citit mai departe:

-Dar din acest adânc de suferință va crește un tânăr mândru ce va arde în inima sa toate dorurile și durerile neamului său. Va crește un tânăr voievod ce va fi peste veacuri lumina neamului său. Iar când lumea nu va mai putea încape strălucirea ta, lumina ochilor tăi se va tinge. Atunci vei urca ușor, cu suflet blând și luminos, slobozit de toată suferința, în lumina falnicilor bolți, în palatele cele de mărgean, acolo unde nu este nici durere, nici întristare, nici suspin...

Acestea au fost ultimile cuvinte citite de înger și printre genele rourate de lacrimi l-a privit pe copilul ce dormea și i s-a părut că vede strălucind pe fruntea lui când o cunună de stele când o cunună de spini. A vrut să-l sărute pe frunte, dar n-a îndrăznit. S-a aplecat cu evlavie și a sărutat picioarele copilului care primise ca dar **SUFERINȚA**.

Copilul acela era MINAI EMINESCU.

Mihai Eminescu

Revedere

- *Codrule, codruțule,
Ce mai faci, drăguțule,
Că de când nu ne-am văzut
Multă vreme au trecut
Și de când m-am depărtat,
Multă lume am umblat.*

- *Ia, eu fac ce fac de mult,
Iarna viscolu-l ascult,
Crengile-mi rupându-le,
Apele-astupându-le,
Troienind cărările
Și gonind cântările;
Și mai fac ce fac de mult,
Vara doina mi-o ascult
Pe cărarea spre izvor
Ce le-am dat-o tuturor,
Umplându-și cofeile,
Mi-o cântă femeile.*

- *Codrule cu râuri line,
Vreme trece, vreme vine,
Tu din tânăr precum ești
Tot mereu întinerești.*

- *Ce mi-i vremea, când de veacuri
Stele-mi scânteie pe lacuri,
Că de-i vremea rea sau bună,
Vântu-mi bate, frunza-mi sună;
Și de-i vremea bună, rea,
Mie-mi curge Dunărea.
Numai omu-i schimbător,
Pe pământ rătăcitor,
Iar noi locului ne ținem,
Cum am fost așa rămânem:
Marea și cu râurile,
Lumea cu pustuirile,
Luna și cu soarele,
Codrul cu izvoarele.*

ANEXA 2

Echipa 1

Găsiți sinonimele cuvintelor:

- Codru- **pădure**
- Viscol- **ninsoare**
- Troiene- **nămete**
- Cărare-**potecă**
- A goni- **a alunga, a fugări**

A goni cântările din pădure semnifică:

- d) A alunga cântăreții, lăutarii;
- e) Au zburat păsările în țările calde,**
- f) A alerga după cântăreți.

Înlocuiți cuvântul *cofeile* cu un alt termen:

Doniță - (Vas de formă cilindrică, făcut din doage de brad, cu o toartă, în care se ține apa de băut)

Echipa 2

Care cuvânt apare frecvent în poezie?

(vreme)

Numiți câteva însușiri omenești pe care le atribuie autorul pădurii.

(răspunde, ascultă, gândește, conștientizează)

Numiți cuvinte diminutive.

(codruțule, drăguțule)

Echipa 3

Găsiți imaginea care apare atât în poezia noastră, cât și în altă poezie a lui Eminescu.

(„scânteie pe lacuri”)

Găsiți perechile de antonime din strofa a patra

(rea-bună, bună-rea).

Găsiți și citiți enumerațiile.

(Marea și cu râurile, Lumea cu pustiurile, Luna și cu soarele, Codrul cu izvoarele)

Echipa 4

Selectați cuvintele , expresiile din câmpul lexical *Timpul*

(*de când, multă vreme, de mult, a trecut, iarna, vara, trece, vine*)

Selectați din replica eroului liric versurile care intensifică ideea despre veșnicia naturii.

(*Tu din tânărl precum ești,
Tot mereu întinerești*)

Ideea despre veșnicia naturii este confirmată și prin răspunsul Codrului. Găsiți și citiți versurile care confirmă această idee.

(*Iar noi locului ne ținem, Cum am fost, așa rămânem: Marea și cu râurile, lumea cu pustiurile, Luna și cu soarele, Codrul cu izvoarele*)

Echipa 5

Ce simbolizează personajele în această poezie?

(*omul- efemeritate, codrul – eternitate*)

Cum se numește figura de stil în care se opun două cuvinte, situații, idei, fapte?

(*antiteza*)

Descifrați mesajul „ *Numai omu-i schimbător pe pământ rătăcitor*”:

(*omul este trecător, omul este pieritor. Trecerea timpului pentru ființa umană ajunge de nerecuperat, un fapt ireversibil, care lasă urmări nedorite.*)

ANEXA 3

CINE?

- Cine începe discuția?
- Cine îi răspunde eului liric?
- Cine este rătăcitor pe lume?
- Cine întinerește mereuși rămâne neschimbat?
- Cine este autorul acestei poezii?

CE?

- Ce se întâmplă cu codrul?
- Ce sentimente predomină în poezie?
- Ce trece și iar vine?
- Ce scânteie pe lacuri?
- Ce figură de stil avem la sfârșitul poeziei?

DE CE?

- De ce autorul folosește personificarea?
- De ce eul liric s-a reîntors în codru?
- De ce codrul gonește cântările?
- De ce vin femeile la izvor?

UNDE?

- Unde se petrece acțiunea?
- Unde scânteie stelele?
- Unde își umple femeile coafele?
- Unde rătăcește omul?

CÂND?

- Când vine eul liric în codru?
- Când codrul ascultă viscolul?
- Când femeile vin la izvor?
- Când codrul astupă izvoarele?

ANEXA 4

Fructe de pădure

*Hai să mergem în pădure,
Să culegem fragi și m.....!
- Eu vreau niște ciupercuțe!
- Iar eu vreau multe f.....!
Afinele-au vitamine
Sănătății fac mult b.....
Iar din zmeura gustoasă
Nu știu cât mai duc a.....
Bob cu bob eu ciugulesc,
Coșulețul îl g.....!
Iar când toamna va sosi
După măceșe vom v.....
Veverițele-om supăra
Când alune vom a.....
Bunătățile acestea
În **PĂDURE** le g.....
Și ca să-și păstreze zestrea
Noi pădurea o.....!*

